

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhidiecesane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sibiu, 2 Martiu 1887.

În coloanele acestui diuar ne am ocupat adeseori de cestiuni bisericesci și am accentuat mereu acuratețea, ce trebuie să-și o impună organele bisericesci, într-altele a îngrijit ca averile bisericilor să se administreze în regulă și după calculii cei mai siguri de a se spori și fructifica. Totdeuna am pus mare pondere regulată funcționare a organelor sub alterne și în special, nu fără cuvînt am susținut, că de o sporire și o administrare regulată nu poate fi vorba, până când oficiile protopresbiterale nu și vor face cel mai mare scrupul tocmai din acest resort al agendelor lor. Consistoriul poate esmit o mulțime de ordinații una mai salutară de cât ceeaலătă, dacă cei chemați a esecuta aceste ordinații le pun la grindă, ca să nu le mai ia în mână.

Nu vrem să invinovățim pe nimenea, dar cu privire la execuțarea articlului de lege XXXI din anul 1879 se observă la noi mari scăderi, neieritate intrelăsări, de unde urmează daune infricoșate.

În sensul acelei legi § 18 trebuie ca toate comunele bisericescă ca proprietari de păduri să-și facă prin esperți un plan de exploatare.

Nu tocmai toate, dar o parte însemnată din comunele bisericescă sunt proprietari de păduri și în sensul acelei legi până în anul 1884 va se dică 5 ani după promulgarea acelei legi — deja trebuia să aibă planul de exploatare aprobat de comitetul administrativ al municipiului, resp. de secția silvană. Anul domnului 1884 deja se numeră între cei morți, dar cu toate acestea puține, de tot puține biserici și-au dat silință să satisfacă dispozițiunile atât de clare a legei.

După espirarea terminului, de sigur că purceând din casuri concrete, consistoriul arhidiecesan a esmis un circularu energetic și de conținut limpede, prin care a notificat comunelor bisericescă, ca să îngrijască și să satisfacă legei din 1879 față de pădurile, ce le administreză. Terminul atât pentru comunele bisericescă cît și pentru protopresbiteri a espirat cu 15 Februarie și așa ar trebui ca lucrurile să se găsească în ordine.

Ei, dar din întemplieră nu e așa.

Cele mai multe comune nedându-și seamă cu rezultatele, ce urmează din o astfel de neglijență, încă nici acum nu au satisfăcut legei și cu atât mai puțin circulariului consistorial.

Ce urmează de aci?

De sigur, că avantajii pentru biserică nu!

În multe comune proprietarii de pămînt urgează segregarea pădurilor, ear de ale lor au îngrijit și le au tăiat, prefăcând lemnale în monetă sunătoare și nesunătoare. Comunele bisericescă stau în față alternativei: sau să taie și ele pădurile — dar neavând planul de exploatare să se espună unor pedepse grosave, sau să nu le taie și atunci la o eventuală segregare domnii vor îngrijii, ca locurile cu păduri să le capete ei, ear cele sterpe să remănă comunele bisericescă. Cine se mai îndoiescă despre daunele, ce vor urma din astfel de întrelesări neieritate, și nu este destul de precaut față cu acest nou soiu de pericol pentru biserică noastră și averile ei, n'are decât să dea nițică roată prin comitatele vecine.

Am dîs mereu și mereu, „preoți cu crucea în frunte” și nu am putut accentua din destul și din răspunderi dorința noastă, ca preoții a noastră să fie cu mare priveghere la astfel de lucruri, din cari rezultă pagube pentru biserică, dar vocea noastră a răsunat prea de multe ori în pustie.

Ce ar fi deci de făcut?

După părerea noastră, când se emite astfel de circulare de mai mare importanță și afund tăietoare în afacerile și averile bisericilor cel mai curat mod de procedere este acela, dacă șeful tractului conchiamă pe preoțimea la o convenire și dă preoților explicări, le pune la înțimă interesul bisericei și al averilor ei și apoi cu aceea ocasiune, făcând atent pe fiecare despre urmările în eventum daunele, ce ar rezulta din o astfel de neglijență, să-i se înmormăze circulariul și să-i se pună în vedere și responsabilitatea.

În chipul acesta s-ar face mare serviciu bisericei și caușelor ei. Cause de natură aceasta pot obveni în un an 2 sau 3 și apoi tocmai preoțimea noastră are mare lipsă de înțuniri de acestea, în cari să desbată causele întoare de resortul seu și așa să proceadă cu toții uniform și corect.

La noi partea cea mai mare nu procede așa. Circularele pe multe locuri se espadează tot ca pe vremea lui Noe, și oficiile parochiale le primesc de multeori după espirarea terminului, de unde urmează, că oficiul parochial și cugetă în sine și cu oare care dreptate de ar fi fost lucrul așa de cu interes, de sigur s-ar fi espedat mai de tempru și de sigur, că i s-ar fi dat mai multă atenție din partea organelor superioare.

Eacă dar, ce rezultă din o administrație nerugătă și din o neînțelegere unde e vorba de averi,

cari reprezintă capitale însemnate. Pentru astfel de casuri epitropii parochiali — onoare exceptiunilor — nu prea sunt în stare să corespundă, ci trebuie să le ia în mână cărmaciul cel natural, preotul.

Foarte rău fac deci oamenii de prin comunele noastre bisericescă, cari nici ei nu lucră, nici pe aceia, cari ar voi să lucre, nu-i lasă, ci incurcă trebile în dauna celor mai vitale interese.

Consult deci și neapărat necesar este, ca preoțimea din diferite tracturi să se intrunească mai des să discute cestiuni de importanță, ear cel cheamă a fi lumina lumei și sareea tractului, șeful, să fie acolo la locul seu cu sfatul și înțelepciunea precum și cu probata sa experiență în ori ce soiu de afaceri.

Numai așa nu vom fiindura perderi, numai așa vom salva marile interese ale bisericei și averile lor căstigate de protopărinți cu sudori amare ca străneșoți să le ia folosul, ear nu să le lase prada uneltilor străine.

Scriem aceste din unele casuri concrete, unde periculul e la ușă, iminent, dar nu numim nume, căci „nomina sunt odiosa,” credem însă, că cei cu musca pe căciulă se vor trezi din letargia cea păcătoasă și vor pune mâna pe lucru.

Revista politică.

Situatiunea politică a intrat în fază de tot pacnică; svonul cel mare, ce se făcuse despre isbucnirea unui răsboiu cu sosirea primăverei, parcă a fost menit numai să amețească lumea, căci cu cât mai multe dile a le primăverei se perd în vecinie, cu atât norii grei și amenințători dispar mai tare. Numai chiar ursita Bulgariei pare, că urzesce încă la neînțelegeri și probabil e, că neînțelegările în cestiunea Bulgariei vor fi fatale multor state europene.

În monarhia noastră spiritele sunt cu totul liniștite, mai ales de când Maj. Sa împăratul a asigurat pe Dr. Smolka, că nu crede posibilă isbucnirea unui răsboiu. După ce creditele de 52 1/2 milioane s'au votat și hotărârea delegațiunilor a fost sancționată, ministrul de finanță a presentat proiectul de lege, care conține modalitatea, cum să se acopere aceasta sumă.

În privința sumei, ce cade pe Ungaria a prezentat un proiect dl Tisza, înregistrându sub titula de afacerile comune estra-ordinare, care sumă se va acoperi pe calea unei operațiuni de credit.

Încheierea o vom face cu reproducerea după originalul, ce-l posedem, a notișelor oficioase despre rezultatul visitației, ce o a făcut episcopul Gedeon Nichitici în eparchia sa, în anul 1787.*)

O copie în limba latină de pe rezoluția împăratăescă dela 6 Novembre 1783, adresată patriarhului sârbesc, prin care dintre candidații propuși împăratului spre a fi denumit de episcop al Ardealului, cu numărul R. 307 din 1783 împăratul denumește de episcop al eparchiei vîduvite a Ardealului pre Gedeon Nichitici, pe lângă salariul anual de 4000 florini cu locuință în Sibiu. Tot prin aceasta rezoluție se face denumitul episcop dependent în cele dogmatice și spirituale de patriarchul sârbesc și de sinod, la care are dreptul a participa ca și ceilași episcopi sârbesci fără a se bucura de drepturile ce le are nația ilirică în Ungaria.

Tecstul rezoluției este următorul:

„Altissima Resolutio

„ddto 6-ae Novembriis 1783, quoad episcopatum Transylvaniensem.

„Iis, quae Exellentia Vestra pro vacante in Transylvania G. n. u. r. Episcopatu restaurando sub 7-a proximo praeteriti mensis proposuerat Individuis

*) Cuprinsul lor este mai ales materie bisericescă, religioasă, morală. De interes este la aceste manuscrise și serioarea frumoasă și ornamentica literelor inițiale și a altor figură, aflată în manuscrise, din care la timpul seu voro reproduce „facsimile” prin fotografie.

FOITĂ.

Documente pentru limbă și istorie.

O serie de documente și date istorice

de sub episcopul eparchiei greco-orientale române a Transilvaniei, Gedeon Nichitici, care sărbătorește sărbătorește, a fost cel dintâi episcop după restaurarea eparchiei în urma vacanței de 83 ani, causată prin „unire” sau „unie.”

Anii 1783—1788.

Între mai multe manuscrise,* ce posed dela strămoșul meu Popa Bucur Pușcaș și dela moșul meu, Popa Leonte Pușcaș din Sohodolul Branului, se află și o colecție de ordinătuni episcopesci, de dispoziții ale magistratului Brașovului și alte notișe de interes istoric din jumătatea a doua a secolului al 18-lea și din decenile prime ale secolului nostru. Din acestea am ales și destinat spre publicare, pe aceea, cari au mai multă valoare istorică pentru timpul acela.

*) Cuprinsul lor este mai ales materie bisericescă, religioasă, morală. De interes este la aceste manuscrise și serioarea frumoasă și ornamentica literelor inițiale și a altor figură, aflată în manuscrise, din care la timpul seu voro reproduce „facsimile” prin fotografie.

Datele acestea se refer mai ales la activitatea celor doi episcopi greco-orientali de naționalitate sârbi în eparchia Ardealului adepți de sub episcopii Gedeon Nichitici și Gerasim Adamovici, cari ambi sunt îngrăpați în comuna Rășinari. Ele sunt destul de interesante pentru istoria noastră bisericescă și merită a fi adunate, mai ales din caușă, că în archivul arhiepiscopiei noastre din Sibiu nu se mai păstrează asemenea date, fiind nimicit întreg archivul episcopal noastră din anii înainte de 1848 prin revoluția din acest an. Este trebuință, ca din datele, ce se mai află ici-coleau să se facă colecții, ca din ele să poată afla datele necesare cei ce ar fi chemați să compună istoria bisericei noastre din Ardeal în mod și mai complet și mai sistematic.

Seria datelor acestora în formă de ordinătuni episcopesci, o introducem cu alte trei acte contemporane, care în copii ne veniră la mâna pe altă cale și adeacă:

1. Resoluția împăratăescă din 6 Novembre 1783 despre denumirea lui Gedeon Nichitici de episcop al românilor greco-orientali din Ardeal.

2. O adresă a guvernatorului baron Bruckenthal către episcopul Gedeon Nichitici privitoare la înființarea de seminar și scoli pentru români greco-orientali.

3. Un estrar alăturat la hârtia de sub 2), despre un rescript împăratesc din 14 Iulie 1785, privitoare la același obiect.

*) Despre acest operă vom vorbi ceva mai pe larg la locul, unde se va reproduce. Deocamdată atâtă însemnăm, că s'a aflat la familia parochului Iosif din Tilișca.

O violentă mișcare anti-ungurească s'a produs în cehi. Acestea adecă au întemeiat aşa numita liga cehică contra proveniențelor ungurescă. Aceasta a fost și cauza de deputatul Ludovic Lang a scris un lung articul în „Nemzet,” cunoscând această atitudine de o tulburare, făcută fără pic de judecată, care poate urzī mari încurcări în politica monarhiei și mai ales, ură între naționalități. Crearea unei asemenea lige va da nascere unei lige ungurești contra fabricațiunilor bohemee. Ungaria, dice articolul, n'are cauza a se îngrijii de aceasta mișcare, industria ungurească e cu mult mai însemnată de cât pot crede contrarii și un impuls puternic în aceasta direcție va produce rezultate admirabile. Dacă cehii sunt conduși de un șovinism aşa de orb, că vor să consume numai bucate bohemesci, va avea și fie care ungur atâtă insuflare patriotică și datorină a conștiinții, d'a nu mai cumpăra nici un articul din industria bohemă. — Acestea se întemplieră între părțile monarhiei noastre, pe când încă convențiunea vamală cu România se află tot în stadiul de mai înainte. Delegații români se așteaptă cu mare nerăbdare în Viena. Români pun mare pond pe convențiunea veterinară și se crede, că dacă afacerea aceasta va avea rezultatul dorit toate celelalte lucrări cu privire la încheierea convențiunii nu vor întâmpina greutăți. În momentele de față se află camera română în peractări cu guvernul german, rezultatele sunt favoritoare și astă decurgere a peractărilor e privită în Bucuresci ca o ușurare la încheierea convențiunii cu monarchia noastră.

În Germania se fac mari pregătiri pentru serbarea aniversării împăratului. Dîna nasterei bătrânlui monarh va fi de mare importanță în cestiunile diplomatice deoarece lui Bismarck i-se dă ocasiunea d'a vorbă în capitala imperiului cu cele mai de căpetenie persoane și astfel se vor face multe destăinuirile politice. Din partea României vor fi părțile la aceasta serbare regele și regina însotiti de domnul Sturdza; din monarchia noastră va participa principalele de coroană; apoi regele Belgiei, iar din partea Rusiei însuși Țarul și Țarevna și marele duce Vladimir. În capitala Germaniei petrecute de mai mult timp savantul frances Lesseps, care se bucură de o mare vađă la curtea din Berlin. Acest ilustru bărbat după cum asigură „Berl. Tagblatt” la o convorbire cu persoane diplomatiche a asigurat, că toate motivele, cari aveau temerile de răsboiu său delăturat. Și Herbet, care era de față declară, că năsuința sa e îndreptată a țină cele mai amicale relații cu Germania. La soireaua dată la Curte în onoarea lui Lesseps, a ședut savantul frances cu principalele de coroană german și cu Moltke, iar cu împăratul german a vorbit foarte mult despre expoziția cea grandioasă din 1889, ce se va face la Paris și despre participarea Germaniei la această sérbare.

Regența bulgară stăruie cu totodinsul, ca sobrania să fie convocată încă în luna lui Martie. În această adunare vor veni membrii deputațiunii bulgare, Stoilow, Grekow și Kaltschew și vor face cunoscut rezultatul informațiunilor dela cabinetele europene; apoi se va vorbi despre ținuta Bulgariei și despre puterea ocârmuitoare a țărei, despre revolta din urmă și cu astă ocasiune se vor ceti și corespondențele conducătorilor revoluționei. Rusia după cum scrie „Jur. de St. Petersb.” să concentrează multime de trupe la Varșovia și activitatea militară e mare; iar marele duce Nicolaevici, care trăia retras în Crimeea a fost chiamat de Țar la Curte. După o de-

peșă, a indemnizat pe Turcia, ca să se pregătească a ocupa Bulgaria și a face ordine.

Epistola

deputatului Ludovic Mocsáry către președintele partidului independent din Halas.

„Stimate Dle președinte!

Conclusul adus în 6 a lunei curente, din partea partidului independent din Kiskun-Halas și care a-ți binevoită a mi-l împărtășii, l'am primit. Hotărîrea aprobată a partidului mi-a causat bucurie și mi-a escitat simț de recunoștință. Aceia, cari m'au atăcat pentru opinioanele mele descoperite în cestiunea naționalităților, au mers până a mea cunoscătoare de trădătorii de patrie; de aceasta acuzație însă me va scăpa conclusul partidului independent din Halas, pentru că ori cine va recunoasce, că civilor unui oraș neaș maghiar nu le permite nici rațiunea nici inima, a lăsat sub scutul lor pe un trădătorii de patrie; nu le este permis să aprofite și să primească atari păreri, pe cari, dacă le profesezi, înseamnă trădare de patrie.

Pentru aceasta îmi exprim mulțumita mea stimaților mei alegători, în ce privesc special persoana mea proprie; însă din conclusul acesta mai resultă un lucru și mai important, decât justificarea neînsemnată mele persoane. Onoarea adunare a partidului nu s'a mulțumit numai a apără, — față cu procedura nedeană a partidului contrariu, — pe acela, pe care la alegerea de deputat l'a onorat cu încredere sa, ci a lăsat o poziție hotărâtă față de curențul, ce domnește în cestiunea naționalităților, care curenț alt rezultat nu poate avea, decât să pună pe picior de răsboiu jumătatea locuitorilor țării contra celeilalte jumătăți, să amârască și să lipsească de speranță de a putea locui în pace pe aceia, a căror dorință ferbinte e, ca alipindu-se de patrie, să trăiască în pace cu maghiarii, precum aceasta să întempletă în decurs de o mie de ani. Aceasta e un lucru de mare importanță, stimate dle președinte! Nu mai sum singur, când forță de convingere mea firmă mi-am ridicat debila mea voce; mi-se aproabă părurile nu numai între patru ochi, și prin amicale străneri de mână de către bărbați mulți și cu poziții înalte, dar chiar de elita ungurilor, la audul tuturor cetățenilor se ridică în măsura, care în privința naționalităților — credincios politice tradiționale, — și acum vestescesc, că dreptatea și ecuitatea e cea mai bună politică.

Da, pe urmele strămoșilor nostri umblă majoritatea locuitorilor din orașul Halas. Naționa maghiară, sub casa domnitoare a lui Arpăd și a celei micșete, a fost capabilă să îndeplinește lucruri mari și glorioase, cu toate că și acum locuitorii țării în privința limbei și a naționalității au fost de mai multe feluri. Naționa maghiară nici odată nu s'a născut, a forță unitatea limbii cu foc și cu sabie, ci fără privire la naționalitate, l-a considerat pe fiecare individ de cive al patriei cu drepturi egale, ce se adeveresc prin împreguirea, că privilegiul de nobil, ce se privia în timpurile de mai născute ca totalitatea drepturilor civice, se da tuturor cetățenilor fără de nici o deosebire de naționalitate. Și cu toate acestea nimic nu ne-au stat în cale ca naționa maghiară să marcheze istoria patriei, și nimic n'a împedecat naționa maghiară și nu o va împedeca nici pe viitor, ca să-și țină rolul de conducător, care nici când n'a fost tras la închioș din partea celorlalte naționalități. Noi nu avem lipsă, ca prin continua amenințare a păcii interne să ne forțăm pentru realizarea unui scop nerealizabil, n'avem lipsă ca prin o atare aspirație vană să aruncăm marea multime a cetățenilor nostri în brațele acelora, cari numai pe lângă sacrificarea independenței noastre ar fi aplicată și ne da măsura

de ajutor la maghiarisarea forțată: nouă ne ajunge dacă sub farmecul valoarei morale a naționii maghiare toate naționalitățile din patrie prin iubire împrumutată de patrie și cu puteri unite să arătă întră realizarea scopurilor mari și indispensabile ale statului; aceasta se va întemplieră, dacă naționalitățile nu vor fi împerețate din partea noastră nici în viață de stat, nici pe terenul social întră cultivarea lor liberă și întră susținerea individualității lor naționale, ceea ce naționalitățile o privesc de o urmare firească a libertății individuale și civice.

Imbul din Halas va influența în mod alinător și totodată asigurător asupra tuturor acelora, cari în cestiunea naționalităților său săptăna săptă speranță, că s'ar mai alege un mijloc ca naționalitățile din patrie să poată locui în pace împreună. Vocea mea debilă, — după dovedile, ce le am în mâna, încă, în direcție aceasta a influențat, și nu întrăcol, — ca pe inițiatorii presupuși ai patriei să-și împinge la o dușmanie și mai declarată; cu atât mai bun efect va avea însă aceea declarație, care și are sorginte de la majoritatea unui oraș neaș maghiar, care se distinge prin inteligență și prin un simț adevărat unguresc.

Prin aceasta, stimate dle președinte, numai patriei a-ți servit!

Primiți expresiunea repetată mele multumiri și conșiderații, rămânând

Budapestă, 8 Martie, 1887.

Al DTale

plecat serv
Ludovic Mocsáry,
deputat dietal.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Viena, 22 Faur, n. 1887.

Gloatele. — Asigurarea de răsboiu. — Dr. Ferdinand Arlt. — Iubileul contelui Taaffe. —

Dacă va scrie cineva istoria anului 1887, nu cred, să-i poată alege un titlu mai potrivit, decât: „Ajunul răsboiu.“ În el s'au votat atâta milioane pentru de a ne asigura la eventualitatea unui răsboiu, în el pășescă în viață instituția gloatelor.

Gloatele! Ce sujet bogat pentru conversații, jurnale umoristice, carnaval și Dumnezeu mai scie că.

Cuvântul „gloate“ pe aici a devenit, cum dice neamțul „aripat.“ În carnaval la balurile mascate, la petreceri sociale, figurile de gloatași, cu uniformă petecată, chipul spart, baioneta pusă de anدرăratele și blusa pe dos, dădeau contingentul cel mai hazliu și mai mare. Jurnalele humoristice și „Volks-sängerii“ au dat de un material foarte lucrativ în cestiunea gloatelor, pe care o exploatează în dragă voia lor și a publicului, care se amusează de caraghioslicuri. Mai apoi firma de „gloataș“ a străbătut în terminologia de reclamă a capitalei astfel, că prăjiturii, pâni, păpușe, jucării se vând adi provăduite cu epitetul „Landsturm.“

Dar și într-o altă mai serioasă direcție, se amintesc adi cestiunea gloatelor, foarte des. E vorba de asigurarea de răsboiu, în privința căreia se vede, că banca „Transilvania“ din Sibiu a luat deja pașii necesari.

În cercurile financiare ale capitalei se discută mult asupra cestiunii, însă până acum fără un succés definitiv. Nu sunt în clar oamenii, ce are să se facă, în casă dacă asigurarea de răsboiu va avea de rezultat un deficit mai mare în sarcina băncilor

„Sua Majestati Sacrosantissimae demisse relatis dignata est Eadem altissima primo loco propositum Gedeo-nem Nichitius pro episcopo in Transylvanie non unito denominare; vultque benignissime, ut idem penes 4000 fl. salarium ex objectis in Regno quoque Hungariae usuvenientibus percepiendum, sedem habitationis Cibinii figat et in Dogmaticis et pure Spiritalibus ab Excellentia Vestra et Sinodo Archiepiscopali dependeat, huicque Synodo uti reliqui episcopi non uniti interveniat, ab omnibus tamen, quibus natio in Hungaria Illyrica fruatur Privilegiis exclusus sit. Altissimam hanc Resolutionem ea cum requisitione Excellentiae Vestrae significandam duxi, ut neo nominatum Episcopum de illa plenarie instruere et quam primum concreditum sibi in Bucovina negotium conficerit, pro recipiendis Collationibus ulteriori que agendorum instructione horsum inviare non gravetur. Ceterum solita cum observantia persevero Exellentiae Vestrae. Viennae 6-ae Novemboris, 1783. Servus obligatissimus Comes Franciscus Eszterházy m. p.

„Excellentissimo ac Reverendissimo Arhiepiscopo Carloviensi Moysi Putnik. —

2. Prin adresa din 30 August 1785, guvernatorul țării, baronul Bruckenthal, comunică episcopului Gedeon Nichitici un estras din rescriptul regesc datat din 14 Iulie 1785, prin care împăratul Iosif II pune în vedere înființarea unui seminar pentru clerul neunit în

Timișoara din propriile mijloace și dispune a se studia și a i-se face propunere, cum să ar putea înființa o scoală trivială și totdeodată normală pentru români greco-orientali.

Acest act de grație împărătească se aduce în legătură cu evenimentele revoluționei din 1784 și prin el se intenționează de a face o mulțime românilor greco-orientali sau neuniți, precum se numiau atunci. Bună-voință împărătească a rămas însă față de români greco-orientali și de astă-dată nerealizată, pentru că nu scim, să se fi înființat în Timișoara cândva, vre-un seminar pentru clerul neunit, nici careva scoală normală sau trivială din mijloacele erariului. Cum vine însă, că chiar cetatea Timișoara să alesă ca loc pentru înființarea unui seminar pentru clerul neunit din Transilvania, remâne încă o enigmă de deslegat. Noi însă credem, că nu greșim, dacă susținem, că cauza a fost tot aceea, pentru care episcopii români greco-orientali, după restaurarea erarchiei bisericesc, nu erau suferiți în Sibiu, ci trebuia să locuască în Răsinari, precum scim despre episcopii Gedeon Nichitici și Gerasim Adamovici. Mai scim și aceea, că și mai târziu episcopul Vasile Moga, i-a fost un lucru dintre cele mai grele, ca pe banii sei să cumperi o casă în cetatea Sibiului. Explicarea ar urma dela sine, dacă lângă prejudicile sasilor din Ardeal mai luăm și aceea, că în fruntea guvernului se află un sas.

Din toate se vede, că sus erau cele mai bune inten-

tiuni și față de români gr-or., jos însă acele intenții se paralizau, dacă nu altecum dară, prin modalitățile felul acesta, după cari pentru români din țara Ardealului, nu se află loc pentru un seminar decât într'un oraș afară de tezăru.

Tecstul adresei guvernatorului, baronul Bruckenthal, către episcopul Gedeon Nichitici, este, după o copie, ce o posedem, următorul :

ad Nrum 6315/1785.

„Reverendissime Domine Episkepe, nobis observande!

„Plusquam paterna est Sacratissimae Sua Majestatis, qua in magis magisque exaltandam populum suorum felicitatem fertur, intentio; perspecto enim eo, quod principalis potenti tumultus causa in naturali plebis valachiae ruditate et extrema tam quod bonos mores, quam ipsam etiam religionem ignorantia sit, ad excolendum societatis humanae magis ad temperandum hunc quoque populum Benignum suum convertere dignata est animum, eoque fine Seminum pro Clero non Unito in Libera Regiaque civitate Temesvár e propyis sumptibus instituere decrevit, quae Clementissima resolutio dum Reverendissimae Dominationi Vestrae pro praevia saltem notitia comunicatur, ulterius eadem Dominationi Vestrae intimari, ut in conformitate acclusi Regii Rescripti doto 14 Julii a. c. emanati extractus, quo intelligenter cum D. Scholarum Nationalium Inspector Martonffy pla-

de asigurare, — un lucru, care considerând nouătea risicului, este foarte posibil. Au se poarte în casul acesta păgubi toți asigurații pe viață a băncilor de asigurare mutuală, aşa dar și femeile și bărbații neobligați la gloate, — ori au să o supoarte numai membrii asigurați de răsboiu? În casul din urmă baza de repartiție ar fi mai restrânsă și astfel stabilitatea mai mică. Altă cestiuțe pendentă este, că nu se poate privi la clasificarea risicului de răsboiu, la înrăutățirea stării sanitare a indivizilor, care în urma marilor și neobișnuitelor străpațe poate să fie foarte posibilă, — de oare ce lipsesc ori ce deslușiri statistice în archiva militară în astă privință.

* * *

Luni a reposat aci Dr. Ferdinand cavaler de Arlt, unul dintre capacitatele medicale ale universității din Viena. Arlt s'a născut la 18 Aprilie 1812 în Obergrauen lângă Teplitz. La anul 1846 ajunsese profesor suplent de oculistică la universitatea din Praga. În anul acesta și-a edat primul op.: „Ingrigirea ochiului în stare sănătoasă și bolnavă cu un apendice despre ochielari.“ Trei ani în urmă deveni profesor ordinar al universității din Praga, iar la 1856 al universității din Viena. Renumele seu de ocolist și l-a intemeiat prin opul seu voluminos (3 tomuri) „Boalele ochiului.“

Universitatea din Viena a pierdut într'ensul pe unul din luceferii sei.

* * *

Tot luni și-a serbat contele Taaffe, ministrul president, iubileul de 20 de ani dela primirea primului seu portofoliu ministerial. Sunt frumoase, și nobile cuvintele rostite cu această ocasiune de el către corpul oficiantilor ministeriali. „Crescut, însu mi în scoala de funcționar și fălos de ea, — a dis contele Taaffe, — am avut ocașia în de cursul lungului meu serviciu ca ministru, a prețui virtuțile corpului nostru de funcționari, și importanța, ce o are tocmai în statul nostru. Cu satisfacție pot să constat, că spiritul laudat al oficiantilor austriaci, devotamentul intru împlinirea datelor, activitatea obiectivă și alipirea la marea idee a statului, — nici în momentele cele mai critice nu le-am văzut, clatinându-se. Numai astfel de virtuți sunt în stare să conducă viața de stat la resultate durabile. Susțineti DV frumoasa tradiție și remâneți tari în iubirea către împărat și țeară.“

Frumoase și justificate cuvinte.

Trist este numai, că sunt puțini ministrii, carior să prescrie astfel de nobile tendințe funcționarilor de stat, — și mai puțini, cari pot să le afirme despre dănsii fără să fie desmîntăți.

Yff.

Varietăți.

* M. Sa împăratul să aindurăt prea grațios a dărui pentru reconstruirea scoalei gr. or. din Bresovăț 100 fl.

* Pentru multele dovedi de iubire și condolență, ce ni s'a manifestat din incidentul dureroasei pierderi a prea iubitului nostru fiu Victor Eugen, aducem prin aceasta intima noastră mulțumită și recunoștință.

Sibiu, 1/13 Martie, 1887.

Z și C. Boiu.

* (Convocare.) On. membrii ai „Reuniunii invățătorescii din tractul Făgărașului“ sunt prin-

„num omnibus numeris absolutum elaborare horsumus, que quantocitius submittere. Suarum ducat hac Provincia institui et unde necesarii in hunc finem sumptus creari, et ad minimum una trivialis et simul normalis Schola pro formandis ad methodum normalem Ludimagistris absque ullo temporis dispendio errigi possit ac an non aliquae in praeium finem applacidandae et fors iam dotatae reperiantur Scholae? Caeterum Sacratissima Sua Majestate Zelum Reverendissimae DVestrae in sedandis tumultuantum animis testatum summa benignitate suscipiente, eandem Reverendissimam DVestram penes altissimae suae complacentiae notificationem de eo quoque affidari clementer iussit, quod data occasione congruam eiusdem habitura sit rationem. Pro praesenti vero titulo remunerationis 1000 fls eidem ad cassam cameralem perquam benigne assignavit.

In reliquo manemus Reverendissimae DVestrae.

E regio M. Principatus Transylvaniae guvernio. Cibinii, 30 Aug. 1785. Obligat. parat.

Baro Bruckenthal m. p. David Székely m. p.
Ladislau Turi m. p.,

secret.

(Va urma.)

aceasta invitați a lua parte la adunarea generală tractuală, ce se va ține în 13 Martie st. v. a. c. începând la 8 oare dimineață, în localul scoalei gor. române din Făgăraș, după următorul

Program:

1. Critica lui Spiridon Mărdan asupra disertației „Din insușirile invățătorului relativ la ținea unei discipline bune în scoala poporala“ de N. Ludu.

2. „Caligrafia în scoalele poporale și anume modul ei de tractare,“ disertație de G. Dobrin.

3. Raportul comisiunii asupra „chartei comitatului Făgăraș“ de E. Crișan.

4. Cât are să se propună din fiecare despărțemene respective an de scoală, din disciplina de invățămînt „mineralogia“ și o piesă tractată în mod practic pentru anul al 3-lea de scoală, anume „arama“ de N. Tr. Pop.

5. Raportul cassariului asupra stării cassei despărțeminentului.

6. Cântarea unei poezii „duet“ de invățătorii N. Ludu și G. Tăflan.

7. Propuneri diverse.

Din ședința comitetului tractual ținută la 21 Februarie, 1887.

Iuliu Dan, Nicolau Șoldea,
președ. secret.

* (Cas de moarte.) **Ioane Popoviciu** (Popescu), notar comună în pensiune a început din viață Vineri în 27 Februarie (11 Martie n.) în etate de 66 ani. Rămășițele pămîntesci ale repausatului depuse în casa de doliu dela cimitirul din Groaver se vor înmormînta Duminecă în 1/13 Martie la 4 oare p. m. în același cimitir.

La acest jalnic act sunt rugați a lua parte toți prietenii și cunoșteții familiei.

Brașov, 28 Februarie (12 Martie n.) 1887.

Efrosina Popoviciu (Popescu) năs. Verza, ca soție. Victor Popescu, Iosif Popescu, Otilia Ghimbeșianu, Ioan Popescu, Maria Popescu, Julian Popescu, Pompiliu Popescu, Eugenia Popescu, Lucreția Popescu, Aurel Popescu, Elvira Popescu, Augusta Popescu, ca fii respective. Nicolae Ghimbeșianu, ca ginere. Luisa Popescu, Valeria Popescu, ca nurori.

* Uniții în serviciul „Kultur-egyletului“: „Egytértes“ sub titlul Biserica cuceroare comună: „Magyar Állam“ și din punct de vedere național publică o veste de foarte mare importanță din diecesa Gherlei. Nu e de mult, de când în comuna Rogoz în cercul Lăpușului ung. s'a reînstor (când a mai fost gr. cat? Red.) dela religiunea gr. or. la cea gr. cat. vreo 40 de familii, a căror exemplu a și fost urmat nu peste mult de întreaga comunitate schimatică din opidul Sec, care împreună cu protopopul-paroch (fost adm. prot. Red.) s'a reînstor în sinul bisericii gr. cat. În timpul mai nou eară au urmat exemplul celor de mai nainte 56 familii din comuna Ungureni și așa în timp scurt au părăsit confesiunea gr. orient. vro câteva sute de familii. Acesta e un lucru de foarte mare importanță, atât din punct de vedere național, cât și cultural, căci în întreagă Ungaria, dar în deosebi în părțile ardeleni maghiarismul în cultură abia are un inimic mai puternic ca pe biserică greco-orient.

* (Schimbare de nume.) Lui George Copil, găndarm la III-lea district de găndarmerie în Solymos i-s'a conces din partea ministrului de interne, ca să și schimbe numele de familie în „Keresztesi.“ Aleluia....!

Scopul și modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

A vorbî despre scopul propunerei limbei materne în scoalele poporale — vor dice poate unii dintre cetitori — este un lucru de prisos, deoarece fie care invățător, ba chiar și alții scu, că limba maternă se propune în scoale, ca să se deprindă elevii a vorbî și a cetăține românește. Cu toate acestea noi suntem de părere, că nimic nu scim așa de perfect, incât să nu mai avem lipsă a vorbî sau a scrie despre acel lucru; și cu cât vorbim mai mult despre un lucru cu atât mai bine il vom cunoaște. Astfel să lucrul, și cu tema de față și credem, că frații invățători nu ne vor lua în nume de rău șirele acestea.

Scopul propunerei limbei materne este: a deținde pe elevi să și scie comunica precis și la înțelește toate ideile și cugetările lor atât verbal, cât și în scris, apoi să înțeleagă aceea ce alții le comunică verbal sau în scris; în fine să și câștige destărițatea a cetății corect, frumos și la înțelește producțile literare ale limbei materne și a-și săcăda seama despre cuprinsul lor. De ací urmează, că nu e de stul a face pe elevi cunoștuți numai cu piesele cuprinse în carte de cetire și și aceasta în mod superficial, după cum o fac aceasta mulți invățători. Tot așa de greșit este a grămadă pre elevi cu definiții gramaticale, neînțelese de ei, sau a-i îngreiuia cu

memorisarea de poesii și piese, asemenea de cuprins misterios pentru ei. Aceasta este cauza, că copii, îndată ce es din scoală, aruncă carte cât colo, și par, că li-e grea, când li se vorbesc de carte, sau când sunt siliti a lua carte în mâna. O ură neimpăcată au ei față de carte de cetire (sau alt manual, cu care și-au spart capul în zădar) și aceasta ură trece asupra tuturor cărților. — Chemarea invățătorului nu este a sădî în elevi ură și dispreț în contra cărților, ci din contră, a deștepta în ei un fel de curiositate — ierte mi se acest termin — de a cunoaște și a săcăda, ce este în cutare sau cutare piesă — carte, va se dică, a deștepta în elevi interes și de aci gust de cetire. Invățătorul, carele va săcăda deștepta în elevii sei interes față de invățămînt poate fi sigur, că aceia, la timpul seu, se vor interesa nu numai de carte, ci și de scoală și de invățătorul lor, căruia în veci și vor fi recunoscuitori. Atunci nu va avea cauza invățătorul a se plângă de soartea sa; nu se va plângă nici săteanul, că-i merge reu, călă înșăla unul și altul; nu se vor plângă nici autorii și editorii, că opurile lor nu au trecere și a. m. Nică vorbă, și celealte obiecte de invățămînt își au parte lor în ajungerea acestui rezultat, dar centrul întregului invățămînt este limba maternă, din care, ca dintr-o tulpină, se rămuresc celealte obiecte.

Să ne întrebăm acum: în ce mod să se propună limba maternă, dacă voim a obține rezultatul arătat mai sus? Fiindcă fiecare invățător își are metodul seu, bun sau rău, dela care de loc sau foarte cu greu se poate abate, ne vom mărgini a responde la întrebarea de mai sus cu câteva indigări scurte scoase din esperință.

Se scie, că copii dela sate de multe ori când intră primădată în scoală sunt cuprinși de un fel de sfială, ba chiar și de frică. Ei intră acum într-un stadiu nou al vieții și sunt cuprinși de nedumerire că oare ce se va întâmpla cu ei? ce le va face „dascul“? etc. Invățătorul deci în prima linie e îndatorat a împrăștia sfială, temerei și nedumerirea copiilor, a-i câștiga pentru sine și a le face placută viața scolară. Aceasta se va ajunge, dacă invățătorul va întâmpina pe copii la prima lor intrare în scoală cu cuvinte blânde, prietenești, și va lăua de mâna și va aședa la loc, apoi va începe a conversa cu ei, întrebându-i despre numele lor, despre părinți, frați, surori etc. Indată ce va observa invățătorul, că copii sunt obosiți — nefiind dedați și a sta mai mult timp într-un loc și a asculta — va face unele mișcări de sculare și sedere sau și va scoate afară în curtea scoalei și și va lăsa să se joace, se înțelege sub privegherea lui, apoi vor intra earashi în scoală și se va continua mai departe conversația După oara a doua se lasă acasă.

Cu conversările amintite să și începută invățămîntul din limba maternă. În oarele următoare se va continua conversarea, care va avea acum de obiect scoala. Invățătorul va pună pe elevi să numească obiectele din scoală, mai întâi că unul apoi în cor, și va îndruma apoi să observe acele obiecte mai de aproape, să cugete ceva despre ele și să exprime apoi prin vorbe cu glas înalt aceea, ce au cugetat. Invățătorul să fie cu deosebită atenție la responsurile elevilor, să nu-i lase să respondă cu „nu“ și „da“ etc. ci să-i deprindă a vorbî în diceri întregi. Cum se numește aceasta? — (banca) Invățătorul să nu permită a-i se responde simplu; „banca“, ci: „aceasta se numește banca“ — Cum este banca? — resp. banca este lungă... etc. Aceasta este a se observa în întreg decursul invățămîntului, adeca elevii să respondă totdeauna în diceri întregi și cu glas înalt. Prin aceasta elevii se deprind a vorbî corect și să exprime ideile, convingerile lor fără rezervă nu numai în scoală, ci și afară de scoală, nu numai când sunt mici, ci și când vor fi bărbați maturi.

(Va urma.)

* (Bibliografic.) A apărut de sub tipar în broșură: *Legea gloatelor* din 1886 anotată și urmată de instrucțiunile spre execuțarea ei. Aceasta broșură o recomandă tuturor, căci toți au lipsă a cunoaște „legea gloatelor.“ Prețul unui exemplar 30 cr. Editura și tipografia Alexi în Brașov

— „Romaenische Revue“ apare în Resicza fasciculul I-II pro Ianuariu — Februarie 1887 și de următorul cuprins: *Zu Beginn des III Jahrganges. — Die Rede des Abgeordneten L. v. Mocsáry. — Rundschau* (die Affaire Mocsáry; die Serben in Ungarn; aus dem ung. Abgeordnetenhause; die rom. Presse im Jahre 1886; Georg Mocsányi v. Foen.) — *Die Romänen in Macedonien, Thracien, Thessalien, Epirus und Griechenland.* (Aus dem Romänischen des D. Bolitineanu geschöft und bearbeitet von P. Brosteau.) — *Das Blumenmädchen von Florenz.* Von

V. Alecsandri. (Aus dem Romänischen von Leon Schönfeld, Wien.) — *Die Felsen der Fürstin.* (Nach einer romänischen Volkstradition aus der Bucovina. Von Ioan Berar.) — *Episoden aus dem „Memoriul“ des Iosif Sterca-Siușiu de Carpenișiu.* (Gib mir auch wenn du nicht hast; Ein heldenmühiges Weib; eine verwickelte ämtliche Zwangslage; das Kreuz am Hirschberg.) — *Proben aus älteren Romänischen Dichtern.* Von L. V. F. (A. Sichleanu; das Glück, C. Stamati; die Blätter, G. Crețianu; die Tochter des Panduren.) — *Die Deutschen in Rumänien.*

— *Biserica Ortodoxă ramână*, revistă periodică eclesiastică apare în București Nr. 13 pro Ianuarie

cuprinde următoarele: Alegerea episcopilor. Despre religie în genere și basele ei în natura omenească. — Convorbiri între un cercător și un încredințat. — Îmbunătățirea stării materială a clercului. — Psalmul VIII. — Cuvânt la Dumineca ortodoxiei.

— *Biblioteca copiilor*, apare în Brașov editura N. I. Ciurcu Nr. 13 Trifon tiganul și popa, poveste de N. Clonța. Nr. 15 Costea Ciobanul și mama lui, poveste de D. Lepedat. — Preda Buzescu, legendă de D. Bolintinean.

Peutru de a afla plăcut frumosul pămînt, se cere mai nainte de toate că corpul să fie transversat de tienă, ceeace se numesce sănătate, și pe care numai bolnavul singur o scie prețui, așa scrie unul, care a pătimit mulți ani de nervi, Leonhardt ampliat la percepția de înregistremente la Schüttigheim în Elzas: Eliesirul Dvoastră de nervi a avut o influență tare binefăcătoare, pentru că după întrebuitărea lui, me simt totdeuna cuprins de o tienă mai nainte necunoscută. Singur veritabil se află sub marca de deposit [cruce cu ancoară] în sticle à $\frac{1}{4}$ Ltr. 3 Mk; $\frac{1}{2}$ Ltr. 5 Mk. $\frac{1}{4}$ L. 9 Mk. în farmacie și în Centrala M. Schulz Hannovera Deposit.

Loterie

Sâmbătă în 12 Martie 1887.

Buda: 87 79 77 40 88

Nr. 1101/1887

[1558] 1—3

Publicații.

Prin aceasta se aduce la cunoștință tuturor celor interesati, că în cauza comăsări hotarului comunei Crăciunel (Oláh-Karácsonfalva) pentru statorarea lucrărilor pregătitoare, regularea reprezentării, alegerea inginerului și statorarea speselor se pună di de pertractare **18 Aprilie st. n. la 10 oare a. m.** ce se va ține la fața locului în comuna Crăciunel la cănelaria comunală.

La aceasta pertractare se citează toti interesații cu aceea observare, că neparticipanții se privesc ca învoiți, neimpedecându-se începerea lucrărilor.

Elisabetopol, din ședința tribunalului ținută la 21 Februarie, 1887.

Nagy Lajos, V. Iakab Árpád, notar.

Esarêndare.

Pe hotarul comunei **Cubleșul unguresc** (Magyar Köblös) comitatul Solnoc-Dobâca începând dela Sângiorgiul a. c. pe **3 sau mai mulți ani** se află de esarêndat pentru pășunat de *oi* (Hodai) un complex arătoriu și fânaț de 617 jugere catastrale.

Deslușiri mai de aproape se pot căpăta dela Mateiu Pop Grădean în Mureș-Oșorhei. [1555] 2—3

„VICTORIA“ institut de credit și economii în Arad.

Convocare.

Sub-scriitorii de acții la „Victoria“ institut de credit și economii în Arad prin aceasta sunt convocați la

adunarea generală constituantă,

ce se va ține în Arad în **31 Martie 1887 st. n. la 10 oare dimineață**, în sala otelului „Vass“ (Tücherer) strada Deák-Ferencz.

Obiectele adunării vor fi:

- Raportul fondatorilor despre rezultatul subscrerii și despre reducerea acțiilor.
- Constituirea institutului.
- Stabilirea statutelor.
- Raportul fondatorilor despre alegerea primei direcțuni.
- Alegerea președintelui institutului.
- Alegerea comitetului de supraveghiere.
- Absolvarea fondatorilor.

Totii acționarii, cari doresc a participa la adunare, sunt poftiți a depune cu această ocazie „Titlulire provisoare“ de acții și eventualele plenipotințe pentru legitimare la exercierea dreptului de votare.

Dat din ședința fondatorilor, ținută în Arad, la 2 Martie, 1887 st. n.

Georgiu Dogariu m. p., Dr. G. Vuia m. p., președinte. notar.

[1559] 1—1

Mersul trenurilor pe linile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapestă—Predeal				Predeal—Budapestă				Budapestă—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapestă				Copșa mică—Sibiu						
	Tren micst.	Tren accele- rat	Tren omnibus		Tren de per- soane	Tren accele- rat	Tren omnibus		Tren accele- rat	Tren de per- soane	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren omnibus		Copșa mică	Seica mare	Loamneș	Ocna	Sibiu	
Viena	11.10	7.40	—	—	București	—	4.70	7.30	—	Viena	—	11.10	12.10	Teiuș	11.24	3.42	—	—	2.02	3.55	—	—
Budapestă	7.40	2.	3.10	6.20	Predeal	—	9.32	1.14	—	Budapestă	—	8.20	9.05	Alba-Iulia	12.19	3.59	—	—	2.29	2.22	—	—
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș	—	9.56	1.45	—	Szolnok	—	11.20	12.41	Vînțul de jos	12.30	4.29	—	—	3.04	4.57	—	—
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov	{	4.16	—	7.47	Arad	{	4.10	5.45	Sibot	1.01	4.51	—	—	3.30	5.23	—	—
Oradea-mare	4.12	6.58	8.80	1.28	Feldioara	5.02	—	8.24	—	Glogovaț	7.22	4.43	6.13	Simeria (Piski)	2.31	6.15	—	—	3.50	5.43	—	—
Váradi-Velencez	—	7.03	9.14	1.52	Apatia	5.43	—	8.51	—	Gyorok	7.58	5.07	6.38	Deva	2.52	6.35	—	—	4.11	5.50	—	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11	Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—	Pauliș	8.17	5.19	6.51	Braniște	3.23	7.02	—	—	4.20	5.23	—	—
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34	Homorod	7.06	—	9.51	—	Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10	Iulia	3.55	7.28	—	—	4.30	5.11	—	—
Rév	—	8.54	11.38	3.18	Hășfalău	8.52	—	11.03	—	Conop	—	6.09	7.37	Gurasada	4.08	7.40	—	—	4.38	5.28	—	—
Bratca	—	—	12.18	3.41	Sighișoara	9.31	—	11.26	—	Bărășava	—	6.28	7.55	Zam	4.44	8.11	—	—	4.46	5.26	—	—
Bucia	—	—	12.54	4.01	Elisabetopol	10.16	—	12.—	—	Soborșin	—	7.25	8.42	Soborșin	5.30	8.46	—	—	4.54	5.16	—	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26	Mediaș	10.57	—	12.29	—	Zam	—	8.01	9.12	Bărășava	6.27	9.39	—	—	4.62	5.24	—	—
Huiedin	—	9.28	8.11	5.08	Copșa mică	{	11.19	—	12.44	Gurasada	—	8.34	9.41	Conop	6.47	9.53	—	—	4.70	5.22	—	—
Stana	—	—	3.40	5.27	Micăsasa	11.31	—	12.49	—	Ilia	—	8.55	9.58	Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58	—	4.78	5.20	—	—
Aghireș	—	—	4.15	5.50	Blaș	11.52	—	1.05	—	Pauliș	—	9.19	10.17	Györök	7.43	10.42	6.18	—	4.85	5.11	—	—
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02	Crăciunel	12.31	—	1.34	—	Deva	—	9.51	10.42	Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28	—	4.93	5.18	—	—
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24	Teiuș	1.51	—	2.19	—	Simeria (Piski)	—	10.35	11.07	Nireșteu	5.48	12.36	5.53	—	5.01	5.25	—	—
Cluș	—	10.28	5.26	6.43	Aiud	2.18	—	2.39	—	Orăștie	—	11.11	11.37	Arad	8.42	11.39	7.30	—	5.12	5.32	—	—
Apahida	11.—	—	—	7.08	Vînțul de sus	2.48	—	3.01	—	Șibot	—	11.43	12.—	Szolnok	9.17	12.31	—	—	5.20	5.40	—	—
Ghîris	11.19	—	—	7.36	Uioara	2.6	—	3.08	—	Alba-Iulia	—	12.18	12.29	Budapestă	2.32	5.12	—	—	5.28	5.48	—	—
Cucerdea	12.33	—	—	9.16	Cucerdea	3.14	—	3.22	—	Teiuș	—	1.29	1.41	Viena	6.—	8.20	—	—	5.35	5.55	—	—
Uioara	1.06	—	—	10.9	Apahida	4.01	—	3.56	—	Simeria (Piski)	—	—	—	—	3.—	6.0						